

DEDE KORKUT

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Turkish Language & Literature Research

Say 1 Issue 34 • Ağustos August 2024

www.dedekorkutdergisi.com

DOI: <http://dx.doi.org/10.25068/dedekorkut630>

Araştırma Makalesi / Research Article

Yozgatlı Şair Muttalip Taş'ın Şiirlerinde Eğitim Fikri

The Idea Of Education In The Poems Of Poet From Yozgat Muttalip Taş

Öz

Şairliğinin yanı sıra donanımlı bir eğitimci olan 1965 Yozgat doğumlu şair Muttalip Taş'ın "Ay Bizde Masal Dinler" adlı şiir kitabı, çocuklar için yazdığı şiirlerden oluşur. Çocuk psikolojisine uygun bir tarzda ve çocukların rahatlıkla anlayabileceği bir dil ve ifadeyle kaleme alınan kitapta şair, gayet özenli bir şekilde çocuklara birtakım fikirleri, hisleri ve değerleri aşılayarak; dil, şekil ve tasvir bakımından dikkate değer bir eser ortaya koyar. Muttalip Taş'ın hem akademik hem de tahsil hayatı ve öğretmenlik mesleği bağlamındaki tecrübeleri, hayat-edebiyat ilişkisi bağlamında mühimdir. Eğitim ve öğretim hayatında edindiği bilgi birikimini yansıtan şiirlerindeki çocuklara kazandırmak istediği insani değerler ayrı bir önem taşır. Hece vezniyle kaleme aldığı şiirleri, çocukların mutlu, neşeli, kendisiyle barışık, kurallara riayet eden, büyüklerine saygılı, sorumluluk ve farkındalık şuuruna sahip, ailesine vatanına milletine bayrağına aidiyet duygusu olan, ailevi değerlere saygısı olan, güzel sanatlar karşısında hislenişe sahip olan, tabiat sevgisi olan, tabiatı koruyan, iyiyi kötüyü birbirinden ayırt edebilen, çalışkan, meslek sahibi, insani değerler sahibi, hayal kurabilen, üretken, özgüveni olan, inançlı, vatansever ve millî kimlik sahibi bireyler olarak yetişmesi için şairane ve çocukların psikolojisine uygun bir dille ifade edilmiştir. Çalışmamızda Muttalip Taş'ın çocuklara kazandırmak istediği fikirleri, hisleri ve değerleri inceledik. Bu bağlamda, şairin zengin kültür birikimi ve eğitimci hassasiyetiyle ve nasıl bir bakış açısıyla hangi hususiyetlere yer verdiğinin yanı sıra eser-okur-şair arasındaki sanatsal bağ kurma çabaları üzerinde durduk.

Anahtar Kelimeler: Muttalip Taş, Şair, Şiir, Eğitim, Fikir, His, Değerler.

Abstract

The poetry book of poet Muttalip Taş, born in Yozgat in 1965, who is a well-equipped educator as well as a poet, titled "Ay Bizde Masal Dinler", consists of poems she wrote for children. In the book, which was written in a style suitable for child psychology and in a language and expression that children can easily understand, the poet meticulously instills certain ideas, feelings and values in children; It produces a remarkable work in terms of language, form and description. Muttalip Taş's experiences in both his academic life and teaching profession are important in the context of life-literature relationship. The human values he wants to impart to children in his poems, which reflect the knowledge he acquired in his education and training life, are of particular importance. The poems he wrote in syllabic meter are about children who are happy, joyful, at peace with themselves, obey the rules, respect their elders, have a sense of responsibility and awareness, have a sense of belonging to their family, homeland, nation and flag, have respect for family values, have a feeling for fine arts, have a love of nature. It is expressed in a language that is poetic and suitable for children's psychology, so that they can grow up as individuals who protect nature, can distinguish between good and bad, are hard-working, professional, have human values, can dream, are productive, have self-confidence, have faith, are patriotic and have a national identity. In our study, we examined the ideas, feelings and values that Muttalip Taş wanted to impart to children. In this context, we focused on the poet's rich cultural background and educator sensitivity, and what kind of perspective he included, as well as his efforts to establish an artistic bond between the work, the reader, and the poet.

Keywords: Muttalip Taş, Poet, Poetry, Education, Idea, Feeling, Values.

Funda Çapan Özdemir*

Sorumlu Yazar Corresponding Author

* Dr. Öğr. Üyesi

Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat/
Türkiye

Elmek: fundacapanozdemir@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3950-4842

Makale Geçmişi Article History

Geliş Tarihi: 17.07.2024

Kabul Tarihi: 24.07.2024

E-yayın Tarihi: 31.08.2024

Atıf / Citation:

Çapan Özdemir, F. (2024). Yozgatlı Şair Muttalip Taş'ın Şiirlerinde Eğitim Fikri. *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, (34), s.67-76.

Giriş

Öğretmenlik mesleğinin getirdiği birikim ve tecrübeleri, Çocuk edebiyatına yönelerek değerlendiren Muttalip Taş, 1965 Yozgat doğumludur. Kayseri’de Mimar Sinan Öğretmen Lisesi’nden yatılı okuyarak mezun olur. 1990 tarihinde Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Yüksek Okulu’ndan mezun olarak sınıf öğretmeni olarak göreve başlar ve bu mesleğe otuz yıl emek verir. Sivas ve Yozgat yanı sıra Suudi Arabistan’da, Uluslararası Riyad Türk Okulu’nda çalışır.¹ Tabiatla iç içe geçen çocukluk yılları, çocuk yaşta başlayan gurbet hayatı ve hasret, yatılı okulda başlayan aile sevgisinden uzak kalış; şaire duygusal yönden tesir etmesinin yanı sıra şiir ve yazı hayatını da etkiler. Öğretmenlik mesleği ve okuma sevgisiyle yoğrulmuş bir hayatın yansımalarıyla Muttalip Taş’ın şiirleri, Kırağı Şiir Dergisi, Türk Edebiyatı, Çağrı, Tarla, Türk Dili, Diyanet Çocuk, Karınca Kardeş ve benzeri gazete ve dergilerde yayımlanır. Taş’ın ilk şiir kitabı, “Ağıt Sırası” 1999 yılında şairin kendi çabalarıyla kitaplaşır. Bu kitabında şair, Türkiye ve Türk Dünyasının bazı sosyal problemlerini işler. Genellikle sevda şiirlerinde “Gafleti” takma adını kullanır. “Bin Destan Bir Vatan, Dost Tavşanlar, Dev Prenses, Cambaz Kral, Yalnız Güvercin” isimli çocuk masallarından oluşan beş adet kitap “Hikmet Çocuk” yayınları tarafından 2003 tarihinde yayımlanır. 2010 yılında “Eyvah Ey” ve “Yandı Yürek” isimli şiir kitapları yayımlanır. Şairin yayımlanmaya hazır halde bir şiir kitabı ve yirmi adet çocuk kitabı çalışması mevcuttur. Türk Milli Eğitimi’nin meselelerini tartışmaya çalıştığı “Ben Bakan Olursam” adlı bir deneme çalışmasındaki eğitime dair fikirleri dikkate değerler. Şairin “Ay Bizde Masal Dinler” adlı ikinci şiir kitabı ise, 2002 yılında yayımladığı hece vezniyle kaleme alınan çocuk şiirlerinden müteşekkildir.

Muttalip Taş’ın Sanat ve Eğitim Anlayışı Bağlamında Çocuk Edebiyatı

Muttalip Taş, öğrencilerini gözlemleyen, onlara anketler yoluyla sorular soran ve onların psikolojik durumlarını iyi analiz eden donanımlı bir eğitimcidir.² Muttalip Taş, çocukların “korku” ile büyütülmesine ve bu korkunun çocukların ayrılmaz bir parçası haline gelmesine esef eder. Şaire göre; yarınlarımızın ümidi çocuklarımızı, içine düşürdüğümüz bu ruh hâlimden kurtarmak, başta anne, babalar ve öğretmenler olmak üzere bütün büyüklerin boynunun borcudur. Şair, bu konuyu derinlemesine araştırır. Şaire göre, çocukların dünyasında yaramazlık yapmak diye bir kavram yoktur! Onların birtakım olumsuz davranışlarını büyüklerin genellikle yanlış bir şekilde yaramazlık yapmak olarak adlandırdığını ifade eder.³ Büyüklerin arzu etmediği davranışları sergileyen çocuklarla ilgilenmek, konuşmak, onlarla oyunlar oynamak yerine; onları azarlamak, susturmak, buldukları ortamdan uzaklaştırmak, dövmek gibi çocuk psikolojisine hiç de uygun olmayan bilinçsiz tepkilerle onların ruh âlemlerine büyük yaralar açmasını eleştirir.

Muttalip Taş’a göre, Çocuk edebiyatı alanındaki edebî eserlerde, bir çocuğun ruh dünyasına nasıl inildiğini, inilip inilemediğini aramak gerekir. Muttalip Taş, çocuklar için kaleme aldığı eserlerinde; bütün büyüklerin de bir çocukluk dönemi yaşadıklarını;

¹ Muttalip Taş’ın hayatı, sanat anlayışı ve eğitim fikirlerine dair bu bilgiler, Dr. Öğr. Üyesi Funda Çapan Özdemir’in Muttalip Taş ve ailesi ile gerçekleştirdiği bir söyleşiden edinilen malumatlardır.

² Muttalip Taş’ın hayatı, sanat anlayışı ve eğitim fikirlerine dair bu bilgiler, Dr. Öğr. Üyesi Funda Çapan Özdemir’in Muttalip Taş ve ailesi ile gerçekleştirdiği bir söyleşiden edinilen malumatlardır.

³ Şair eğitime dair bu fikirlerini “Dertli Dolap” romanının önsözünde dile getirmiştir. Baskıya hazırlık sürecinde olan bu eseri, Muttalip Taş’ın özel kütüphanesinde mevcuttur.

her çocukluk döneminde de şu veya bu sebeple bir takım istenmedik davranışlara yer olduğunu vurgulamaya çalışır. Şaire göre, hepimizin çocukluk çağlarında kalmış, bugün birer tatlı hatıra olarak yâd ettiğimiz bağışlanabilir, küçük haşarılıklarımız olduğunu unutmamalıyız ve çocuklarımızı hoşgörüyü, sevgiyü, şefkâtle; iyiye, doğruya, güzele yöneltmeliyiz. Eserleriyle her şeyimiz, yarınımız, ümidimiz çocuklarımıza; güzellik, iyilik adına katkıda bulunmak, şairin sanat ve eğitim anlayışının temelini teşkil eder.

Muttalip Taş'ın Eğitim Alanındaki Fikirleri ve Çözüm Önerileri

Muttalip Taş, eğitimin merkezinde insan unsurunun önemine dikkati çeker. Bu anlayışa göre eğitim alanındaki tüm uygulamalar, insan ve insanın kendi ben'inin mutluluğu, huzur ve refahı için tanzim edilmelidir.⁴ Muttalip Taş'a göre; Türk insanını, iki dünyaya ve bir Allah'a inanan, kendi iç âlemini; duyguları, düşünceleri, hisleri, korkuları, sevinçleri, imkanları, sınırları ve özüyle iç âlemini doğru tanıyan; bu çerçevede, bu dünyadaki had ve hududunu bilip bu hududu aşmaya hayatı boyunca tevessül ve tenezzül etmeyen, sahip olduğu haklarından ziyade sorumluluklarıyla varlığını idrak etme gayreti içinde olan, kendi iç âlemiyle barışık, insanları seven, dünya ile kavgasız, insani bütün meziyetlerini ruhunda taşıyıp, hayatı aşkla, şevkle yaşayan, mutlu insan yapma gayreti güdülmelidir. Muttalip Taş, daha ilk sınıflardan başlayarak çocuklarımıza verilmek istenen sadece ve sadece dış dünyanın tanıtılması, öğretilmesi amacına yönelik bir eğitim anlayışını eleştirir. Şaire göre, bireyin kendi varlığından habersiz, kendi asli cevherlerinin kıymetini anlayamadan öğrendiği bu dünya, onun iç âleminde büyüyüp gelişen fırtınaları kasırgalara, sonu meçhul tufanlara dönmekten alıkoyamamakta, insanı yaşamaktan murat edilmesi gereken, iç huzuruna kavuşturmamaktadır. Şaire göre yapılan bu yanlış, sakat, eğitim(!) tezgâhından geçen genç dimağlar, daima gözlerini dışarıya dikmiş, hep kendinden başkalarıyla ilgilenmeye itilmiştir. Taş, bu anlayışın biraz da kapitalist dünya görüşünün benimseyip yetiştirmek istediği insan tipini yetiştirme çabası olarak yorumlar ve bu yanlışın da tüketim ve savurganlığa, zavallı, mutsuz insan yığınlarının içinde yalnız, yapayalnız insanların yakalandığı korkunç hastalıklara yol açması gibi sakıncalar üzerinde durur. Şairin çözüm önerisi ise; süratle, Türk insanına kendini tanıtmaktır. Şair, özetle eğitimin amacı olarak; kendisini, sahip olduğu, dış dünyadan alabildiği maddi değerlerle değil, Allah'ın yaratılışında kendisine bahşettiği insanlık cevheriyle ifade eden, insan olmanın hazzını duyan, bizatihi insan olmağından kaynaklanan maddeye üstünlüğünün idrakiyle maddenin kulu kölesi olmayan, yaşadığı her ânı aşk iştiağıyla hissederek seven, sevilen -en azından sevilme ümidiyle dopdolu- mutlu insan yetiştirmek olarak tanımlar.

Muttalip Taş'a göre, öğretmenler madem eğitimin bütün yükünü fedakârca omuzlamıştır; daha eğitim politikalarının tespitinden itibaren eğitimle ilgili bütün kararların alınmasında da yetkili kılınmalıdırlar ve maddi-manevi yönlerden her anlamda desteklenmelidir. Taş'a göre; yeni yetişen nesilleri bir taraftan çağın gerektirdiği ilmi meziyetlerle donatırken diğer taraftan da eğitim kurumlarımızda terbiyeyi yerleştirerek insanımızı nefis terbiyesi, his ve duygu terbiyesi, gönül terbiyesi, akıl terbiyesi gibi insanın fıtratına uygun olarak madde-mâna bütünlüğünü kavratacak bir büyük terbiye tezgâhından geçirmek mecburiyetimiz vardır; aksi takdirde asla vicdan muhasebesi yapmayan hissiz, duygusuz, sevgisiz, hoşgörüsüz insanların

⁴ Muttalip Taş'ın hayatı, sanat anlayışı ve eğitim fikirlerine dair bu bilgiler, Dr. Öğr. Üyesi Funda Çapan Özdemir'in Muttalip Taş ile gerçekleştirdiği bir söyleşiden edinilen malumatlardır.

gelecekte söz sahibi olabileceğine dair sakıncalar üzerinde durur.⁵ Muttalip Taş'a göre, eğitim-öğretimde kaliteyi arttırmak, öğretmenlere destek vermek, eğitime yeterli payı vermek gerekliliği üzerinde durarak, eğitimin hizmet başta olmak üzere her anlamda dinamizme ihtiyaç duyduğunu ifade etmesi, dikkate değerdir.

Muttalip Taş'ın Şiirlerinde Fikir, His, Hayal ve Değerler Eğitimi

Donanımlı bir eğitimci olan Muttalip Taş, çocuklar için yazdığı "Ay Bizde Masal Dinler" adlı şiir kitabında çocuklara bilhassa bazı fikirler, hisler ve değerler kazandırmak ister. Bu değerler başında anadili olan Türkçe sevgisi, vatan sevgisi ve vatana aidiyet duygusu, bayrak sevgisidir. Kendisi de hayatında bu ideallerine tamamıyla bağlı olan şair, çocukların memleketlerine ve memleket değerlerine bağlı vatanseverler olarak yetiştirilmesini ister. "Ana Dilim Türkçem" şiirinde hem ana dili Türkçe'nin hayatımızdaki işlevlerini, kullanım alanlarını çocuklara öğretirken, ana dilin yeri ve önemine, birlik ve beraberliğimizi sağladığına işaret ederek, yeni yetişen nesillerde milli kimlik oluşturmak ister. Milli kimlik ile özgüven sahibi nesiller yetiştirileceğine inanır:

"Sızar gözde yaşım Türkçe
Hayallerim, düşün Türkçe
Yavan ekmek, aşım Türkçe
Soframdasın, dilimdesin..."

Güzel Türkçem varlığımın
Şu cihanda dirliğimsin
Sen ki; gönül birliğimsin,
Ruhumdasın, dilimdesin..." (Taş, 2002: 5-6).

Muttalip Taş, "Bayrak" şiirinde, vatan aşkıyla birlikte vatana aidiyet duygusuyla gelecek nesilleri bir ve beraber olmaya davet eder. Bağımsızlık için vatan ve bayrak uğruna fedakarlıkta bulunmanın yeri ve önemini ifade eder.⁶ Türk tarihi açısından öneme sahip ve kutsal kabul edilen Altaylar'ı işaret ederek, Türklerin mazisine ve köklerine atıfta bulunarak geniş kapsamlı bir tarih şuurunu vurgular:

"Dile, tatlı can vereyim
İste, temiz kan vereyim
Bir güzel vatan vereyim
Es ufkunda şahlanarak

⁵ Muttalip Taş'ın hayatı, sanat anlayışı ve eğitim fikirlerine dair bu bilgiler, Dr. Öğr. Üyesi Funda Çapan Özdemir'in Muttalip Taş ile gerçekleştirdiği bir söyleşiden edinilen malumatlardır.

⁶ Muttalip Taş'ın 1990 tarihinde kaleme aldığı "Ağıt Sırası" başlıklı şiirinde ise, vatani için gözyaşı döken, ağıt yakan, yas tutan bir şair olarak karşımıza çıkar. Bahsi geçen şiir de çocuklar için yazılmış olmasa da şairin ne derece hüznün duygusuyla ve samimi hislerle bir vatan şuuruna bağlı olduğunu açıkça ortaya koyar:

"Bülbül güle düştü ağıt sırası
Şimdi karanfiller, güller ağlıyor.
Sencileyin bizde aşkın yarası
Saklanmaz oldu bak diller ağlıyor.

Milletim, milletim bahtsız milletim
Tacı kaldırılan tahtsız milletim!
Ey Kızılmasız, ahtsız milletim
Mevsimler kan kusar yıllar ağlıyor." (Taş, 1998: 1).

Ey güzel bayrak
En güzel bayrak
Uğrunda öldü milletim
Yığıldı kemiğim, etim
Çok uzağı yakın ettim
Ta.. Altaylardan çıkarak" (Taş, 2002: 7-8).

Muttalip Taş, "Memleketim" ve "Yurdum" şiirlerinde, memleketimizin tabiat güzelliklerini söz konusu ederek, çocuklarda memleketlerine karşı bir aidiyet duygusu ve sevgisi kazandırmak ister. Ayrıca "Memleketim" şiirinde, yer isimlerini öğretirken mekânın olumlu özelliklerini ifade ederek çocuğun psikolojisine uygun dil kullanır:

"Yurdumun masmavi damarları
Irmak olmuş gürül gürül akıyor
Dağlarına heybet yakışır, hey..
Gün doğusunda nöbette Ağrı,
Toroslar, Akdeniz'e bakıyor..." (Taş, 2002: 9).

Şair, "Resim" şiirinde çocuklarda güzel sanatlar karşısında hisleniş ve güzel sanatlar bilgisi ve sevgisi oluşturmak ister. Resim, bir anlamda çocuğun kendisini ifade etme sanatıdır ve burada psikolojik gelişimini olumlu yönde etkileyen sanat dalı olması önemlidir:

"Bir resim çizeceğim;
Çetin, zor bir uğraşım
Ortasında bir adam
İçi yanan gürleyen..."

Bir resim çizeceğim;
Denizleri andıran
Işıl ışıl gözlerle
Yüreklere su serpen..." (Taş, 2002: 10-11).

Şair, "Gül Dalında Gerek", "Çiçekler", "Yağmur", "Ay Penceresinde", "Geciken Yaz", "Kuş Olsam", "Kuzucuk", "Çınar Ağacı" ve "Ay Bahçemize Doğardı" şiirlerinde çocuklara tabiat karşısında hisleniş, tabiat sevgisi kazandırmak ister. "Ay Penceresinde" şiirinde, çocukların ayın aydınlattığı masal gecelerinde büyüklerinden masallar dinlemesi pek şairane bir dille ifade edilmiştir: "Masal gecelerimde / Düşlerime girer de / Süzülür penceresinde / Işığını süzerek. (Taş, 2002: 34)." Tabiata ait güzellikler, çocuğun psikolojisini olumlu yönde etkiler ve dış dünyaya karşı bir bilinç oluşturur. "Kar ve Çocuklar" ve "Kar Sevinci" şiirlerinde, karın yağmasıyla mutlu ve neşeli olan çocukların tabiattan zevk alması ve karla oynarken yüzlerinin gülmesi söz konusu edilir. (Taş, 2002: 30-31). "Gül Dalında Gerek" şiirinde tabiata zarar vermeme gibi öğütler de verilmiştir:

"Onlar dalında güzeldir
Koparılmış dal istemem.
Beni götürün yanına
Uzak demem... olmaz demem." (Taş, 2002: 14).

“Çiçekler” şiirinde ise şair, çocuğa tabiat sevgisi aşlamak ister. Tabiat sevgisinin şairde özel bir yeri vardır; şair görselliğe çok önem verir ve şiiriyle, çocukta görsel bir zevk oluşturmaya çalışır:

“Güller açar dizi dizi
Sarı çiğdem; çoban kızı
Kar beyazı, kan kırmızı
Acı badem, nar çiçeği.” (Taş, 2002: 15).

Şair, “Bisiklet” şiirinde çocukların anlayabileceği bir dille başarıların ödüllendirildiğini öğretir. Bilindiği üzere, çocuklar olumlu davranışlarında ödüllendirildiklerinde bu, onlar için birer pekiştireç olur ve olumlu davranış sayılarını arttırır. Burada şairin, çocuk psikolojisine uygun bir anlayışı söz konusudur:

“Derslerime çalıştıkça
Sevdi, sevindirdi babam:
Sınıfımı geçtim diye
Bisiklet aldı hediye.” (Taş, 2002: 20).

Şair, “Kitaplarım” şiirinde çocuğa okuma sevgisi ve ilgisi aşlamak ister. Kitaplar yoluyla kazanılan bilgiye, faydaya dikkati çekerek farkındalık şuuru oluşturmaya çalışır:

“Kitaplarım, can dostlarım
Bana benden haber verin.
Bahsedelim tarihlerden
Bana dünden haber verin.” (Taş, 2002: 21).

Şair, “Olmalı” şiirinde çocuğa çalışan olmanın yeri ve önemini, meslek sahibi olmanın şuurunu öğretir; fakat her şeyden önemlisi ise insan olmanın erdemini vurgulayarak insani değerlere dikkati çeker:

“Birisi bir şey umunca
Ver, “karınca kararınca”
Bak ne gayretli karınca
Öyle, çalışkan olmalı...”

Doktor, mühendis, avukat
Öğretmen, marangoz, kasap
Kapmalı insan bir sanat
Ve... önce, insan olmalı!” (Taş, 2002: 22-23).

Muttalip Taş, “Öğretmen Olacağım” şiirinde çocuğa öğretmenlik mesleğinin değerinin yanı sıra kitap, kalem, tebeşir sevgisini, öğrenme-öğretme heyecanını ve sevgisini aşlamak ister. Şair, “Soru-Cevap” şiirinde öğretmenlik mesleğinin tecrübeleriyle ve etkisiyle çocuğa diyaloglar yoluyla evrene dair genel bilgiler öğretir. Bu diyaloglar, çocuğu sıkmadan ve çocuğun dikkatini dağıtmadan ve onda öğrenmeye karşı merak duygusu oluşturacak şekilde ve şairane olarak tasarlanmıştır:

“ ‘ - Babacığım sana birkaç
Soru, sorabilir miyim?’
‘ - Sor yavrum olma utangaç

Bilmem; bilebilir miyim?!...'

'- Güneş, hayat kaynağıdır
Isı saçır yıl boyunca.
Dünyamızı aydınlatır
Gece bitip gün doğunca." (Taş, 2002: 39-40).

Şair, "Masal" şiirinde, çocuklara masallardaki gibi iyi ve kötü kahramanlar ve öğütler yoluyla çocuğun psikolojisine uygun olarak hem hayatın şartlarını öğretmeyi hem de iyiyi ve kötüyü ayırt etmeyi, iyilerin eninde sonunda kazançlı çıkacağını ve mutlu olacağını öğretmeyi amaç edinir:

"Koklayınca kız gülü
Bütün tılsım çözülmüş.

Kız kurtulmuş Cüceden
Halkınsa yüzü gülmüş.

Sevenler sevdiğini
Sevilen murat almış.

Sevgiymiş gerçek olan
Gerisi hep masalmış..." (Taş, 2002: 25-26).

Şair, "Geciken Yaz" şiirinde üşüyen bir çocuğun annesinin bağrında ısınma arzusuna ve anne sevgisine, aileye aidiyet duygusuna dikkati çeker. "Küçük Kız" şiirinde ise babasıyla oyun oynayan bir çocuğun sevinci söz konusu edilir. "Övünç" şiiri ise, anne sevgisi ve annenin çocuğuna verdiği kıymeti konu alır. "Evimiz" şiirinde ise, aileyle ikamet edilen evin güvenlikte olması; akşam olunca ev sakinlerinin eve dönüşünü ifade ederken şair, çocuğa eve aileye aidiyet hissi kazandırmak ister. Şair, insanın aradığı huzuru evde bulacağına inanır ve bu huzur hissini evde yaşanmasının önemine vurgu yapar. Aynı konu "Neredeyiz" şiirinde de annenin çocuklarını evde merak edişi ve bekleyişi konusu anlatılarak söz konusu edilir. (Taş, 2002: 38). "Evcilik-1" ve "Evcilik-2" şiirlerinde ise, anne baba rolleri, evdeki sorumlulukları işlenir. "Yaşım Küçük Ama" şiirinde, her sabah evin ekmeğini alarak eve katkıda bulunan bir çocuğun mesuliyet hissiyle birlikte yolda gidip gelirken trafik kurallarına uyması konusunda çocuklarda farkındalık duygusu oluşturmak ister (Taş, 2002: 38).

Muttalip Taş, "Küçük Hayallerim" ve "Düş Gördüm" şiirlerinde çocuklara sözcüklerle hayal kurma ve zihindekileri ifade etme becerisini aşılar. Burada sözle yetenek ve bilhassa ifade gücünün gelişmesi söz konusudur. Bu bağlamda şair, çocukların edebiyat yoluyla insan-okur-çevre-iç dünya ve dış dünya ile bağlar kurmasını sağlar.⁷ "Düş Gördüm" şiirinde şair, çocuğun tahayyülünde uçsuz bucaksız bir hayal dünyasının teşekkülüne katkı sağlar:

⁷ Muttalip Taş'ın çocuklar için özenle kaleme aldığı masal, destan, roman ve hikaye türündeki eserleri, onlara uçsuz bucaksız bir hayal dünyası sunar. Taş'ın 2003 tarihinde yayımlanan "Dost Tavşanlar, Dev Prenses, Yalnız Güvercin, Bir Destan Bir Vatan, Cambaz Kral" isimli eserleri, çocukların edebiyat yoluyla insan-okur-çevre-iç dünya ve dış dünya ile bağlar kurmasını sağlayarak, görsel zekalarının gelişiminde katkıda bulunarak onlara tabiat sevgisi, tabiatı koruma bilinci ve tabiat karşısında hisleniş, moral ve huzur bulma bağlamında, modern çağda yetişen çocukların psikolojisine de olumlu yönde tesir eder.

“Düş gördüm; kuşlar gibi hür
Dere, tepe aştım özgür
Dağlar git gide küçülür
Kuşlar gibi uçuyordum.

Düş gördüm; ıssız bir çölün
İçinde bir saray, gölün
Geniş, ışık saçan holün
Kapısını açıyordum.” (Taş, 2002: 43).

Muttalip Taş'ın şiirinde dinî hisler de mühim yer tutar.⁸ Çocukların inançlı bireyler olmasını aşıl原因an “Dilek” ve “Dua” şiirleri çocuk psikolojisine uygun olarak, bir annenin çocuğu için söylediği dua metinleri, çocuğun anlayabileceği bir dille kaleme alınmıştır. Şairin “Dua” şiiri, şairin kendi ben'ini de ifade eden samimî dinî hislerle kaleme alınmıştır:

“Soframızda bereket
Yuvamızdan huzuru
Eksik etme Allah'ım!..

Yusun bizi bu rahmet
Bulutlardan yağmuru
Eksik etme Allah'ım!..

İman; güzel hidayet
Kalbimizden o nuru
Eksik etme Allah'ım!.. (Taş, 2002: 57).”

Sonuç

Muttalip Taş, Cumhuriyet dönemi şairleri içinde eğitimci kişiliğini şiirlerine yansıtması bağlamında temsili bir şahıstır. Çocuklar için kaleme aldığı şiirlerinde şairane duyuş tarzının yanı sıra eğitim fikrini dayanak noktası olarak düşünür. Bu şiirlerde beslendiği ve ilham aldığı bir kaynak olarak öğrencilerini, çocukların aileleriyle, arkadaşlarıyla, çevreleriyle olan iletişimlerini yansıtır. Şiirlerinde, çocuğun kendi ben'inin manevi dünyasının olumlu yönde teşekkül etmesine ayrı önem verir. Hece vezniyle kaleme aldığı şiirleri, çocukların mutlu, neşeli, kendisiyle barışık, kurallara riayet eden, büyüklerine saygılı, sorumluluk ve farkındalık şuuruna sahip, ailesine vatanına milletine bayrağına aidiyet duygusu olan, ailevi değerlere saygısı olan, güzel sanatlar karşısında hislenişe sahip olan, tabiat sevgisi olan, tabiatı koruyan, iyiyi kötüyü birbirinden ayırt edebilen, çalışkan, meslek sahibi, insanî değerler sahibi, hayal kurabilen, üretken, özgüveni olan, inançlı, vatansever ve millî kimlik sahibi bireyler

⁸ Muttalip Taş, “Ravzada” başlıklı şiirinde Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'e (sav) duyduğu bağlılığı, hürmeti ve sevgiyi samimi hislerle ifade eder. Taş, yazdıklarını yaşayan, yaşadıklarını da yazan bir şair olarak değerlendirilebilir: “Yansın bu gönül, ah bu gönül yansın, tutuşsun / Gafleti; Ya Habiballah, bezminde âşıkane! / Yine ey!.. Kalplere huzur, gönüllere sürür ol / Ey fahr-i Kâinat, hale-i nur bedr-ü aleyna” Bahsi geçen şiiri, yayımlanmamıştır ve Taş'ın kendi özel kütüphanesinde yer alır.

olarak yetişmesi için şairane ve çocukların psikolojisine uygun bir dille ifade edilmiştir. Bu bağlamda çağımızdaki çocuklara okumasını tavsiye edebileceğimiz şiirlerde Muttalip Taş'ın bir baba, bir eğitimci ve bilhassa sanatkâr hassasiyetiyle çağımızın ve çocuğun fikrî, hissî ve değerler eğitimi ve dil gelişimi sürecine katkı sağlayabilecek nitelikteki kitabına ismini veren "Ay Bizde Masal Dinler" şiirinde de ifade ettiği üzere, bizim masallarımızı, bizim fikirlerimizi, bizim hislerimizi ve bizi biz yapan manevî değerlerimizin savunucusu ve gelecek nesillere Çocuk edebiyatı yoluyla şairane duyuş tarzıyla ve samimi hislerle öğretmesi dikkate değerdir. Bilhassa şairin bu şiirleri, hece vezniyle yazması mühimdir; çünkü hece vezninin kolay okunması, kolay ezberlenmesi ve millî veznimiz olması bakımından da Muttalip Taş, çocuklar için bu veznin daha akıcı ve daha akılda kalıcı olmasından yararlanmıştı. Yeni Türk Edebiyatı sahasında, Tevfik Fikret'in "Şermin" isimli çocuklar için hece vezniyle kaleme aldığı şiir kitabından sonra uzanan bir zincirin halkası olarak düşünüldüğünde, Muttalip Taş'ın "Ay Bizde Masal Dinler" adlı eseri, hem geleneksel hem de çağın gelişimlerine duyarlı bir eğitim anlayışını ortaya koyar. Her iki şair de eğitimci kişiliklerini şiirlerine yansıtır. Muttalip Taş'ın şiirleri; çocuklar için kaleme aldığı masal, roman ve hikaye türündeki eserleri ile birlikte düşünüldüğünde, şairin çocuklar için ne derece kapsamlı bir eğitim fikrini benimsediği anlaşılır; bu konuda mukayeseli incelemeler yapılabilir. Ziya Gökalp'in "Ala Geyik" eserindeki fikirlerini, Muttalip Taş, çocuklar için yazdığı pek çok şiirinde işlemiştir; bu hususta da mukayeseli araştırmalar yapılabilir. Şairin çocuklara aşlamak istediği millî değerleri işleyen şiirleri, yeni yetişen nesillerin millî hafızaya sahip imanlı ve aydın bireyler olmaları içindir. Aksi takdirde, Cengiz Aytmatov'un "Gün Olur Asra Bedel" romanında işlediği anasını, atasını, vatanını unutan, kendi öz benliğini kaybederek, düşmanın kölesi olan ve kimliksizleştirilen mankurtlaştırılan insan tipleri, aziz milletimizin istikbali için büyük bir tehlike teşkil edecektir. Dolayısıyla şair, bu şuurla millî kimliğe ve millî hafızaya sahip bireyler yetiştirmek ister. Bu yolla şair, şiirleriyle çocukların terbiyesine katkı bulunarak, yeniden aydınlanmayı ve terakkiyi gerçekleştirecek gelecek nesillere daha geniş anlamıyla istikbale yön vermek ve bu yolla geleceğimizi teminat altına almak hedefini benimsemiştir

Kaynakça

- Aytaç, G. (2016). *Edebiyat Üzerine*, Ankara: Hece Yayınları.
- Çetişli, İ. (2001). *Batı Edebiyatında Edebî Akımlar*, Ankara: Akçağ Yayınları
- Enginün, İ. (1991). *Yeni Türk Araştırmaları*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Enginün, İ. (2006). *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kaplan, M. (2001). *Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Karataş, T. (2004). *Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Taş, M. (1998). *Ağıt Sırası*, Ankara: Ocak Yayınları.
- Taş, M. (2002). *Ay Bizde Masal Dinler*, Manisa: Ay Yayınları.
- Taş, M. (2003). *Bir Destan Bir Vatan*, İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Taş, M. (2003). *Cambaz Kral*, İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Taş, M. (2010). *Eyoah Ey*, Ankara: Alter Yayınları.

- Taş, M. (2003). *Dev Prenses*, İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Taş, M. (2003). *Dost Tavşanlar*, Ankara: Hikmet Neşriyat.
- Taş, M. (2010). *Yandı Yürek*, Ankara: Alter Yayınları.
- Taş, M. (2003). *Yalnız Güvercin*, İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Uygur, N. (1977). *İnsan Açısından Edebiyat*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi.